

RĪGĀ

2019. gada 10. oktobrī
Nr. 1-23/176_e

Finanšu ministrijai
paziņošanai e-adresē

kopija:

dina.buse@fm.gov.lv
baiba.zvirgzdina@fm.gov.lv

Par priekšlikumiem pasākumu plānam NILLTPFN 2020. – 2022. gadam

Finanšu nozares asociācija (turpmāk – Asociācija) ir saņēmusi Finanšu ministrijas 2019. gada 30. septembra e-pastu, ar kuru Finanšu ministrija lūdz sniegt priekšlikumus Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas plānam 2020. – 2022. gadam par 3. rīcības virzienu "Uzraudzība" un 4. rīcības virzienu "Preventīvie pasākumi".

Asociācijas sniedz šādus priekšlikumus NILLTPFN pasākumu plānam 2020. – 2022. gadam:

1. Veicināt publiskā un privātā sektora darbības efektīvu koordināciju noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma finansēšanas un proliferācijas novēršanas un starptautiski noteikto mērķēto sankciju neievērošanas lietu izmeklēšanā. Aktīvi izmantot likumā noteikto sadarbības platformu. Uzlabot nozīmīgu un būtisku lietu izmeklēšanu, lai vainīgās personas varētu saukt pie atbildības. Izveidot pastāvīgu sadarbības formātu stratēģiskajai sadarbībai, tipoloģiju izstrādei un apspriešanai, kā arī atgriezeniskās saites nodrošināšanai. Noteikt, ka Latvija gan no valsts, gan privātā sektora puses ir pastāvīgi un adekvāti pārstāvēta *Europol* publiskās-privātās partnerības platformā.

2. Veicināt savstarpējo datu apmaiņu starp valsti, likuma subjektiem, kā arī uzņēmumiem. Svarīgi, lai šī datu apmaiņa notiktu bezmaksas (vai sedzot tikai atbilstošos administratīvos izdevumus). Datu apmaiņa jāveic, izmantojot jaunākos tehnoloģiskos sasniegumus, piemēram, izmantojot *shared KYC utility* risinājumus.

3. Būtiski pasākumu plānā paredzēt, ka jānodrošina sektora transformācija no šobrīd pastāvošās risku neuzņemšanās vai pilnīgas atteikšanās no riskiem (*de-risking policy*) uz reālu risku pārvaldīšanu un risku vērtējumā balstītu pieeju. Šādi būtu iespējams adekvāti un efektīvi vadīt visaptverošu sistēmu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma finansēšanas, kā arī citu finanšu noziegumu apkarošanai.

4. Noteikt, ka Finanšu izlūkošanas dienestam ir vadošā un koordinējošā loma noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jautājumos, stiprināt tā veiktspēju un piešķirt atbilstošus resursus. Adekvāti resursi, atbilstoši risku vērtējumam, jāpiešķir visām iesaistītajām tiesībaizsardzības iestādēm. Paredzēt, ka noziedzīgu iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas uzraudzības funkciju pār dažādiem subjektiem veic Finanšu izlūkošanas dienests, kā arī jāatbalsta šāda vienota dienesta izveide Eiropas līmenī un jāveicina attiecīga regulējuma (vēlams maksimālās harmonizācijas – regulu veidā) izstrāde Eiropas Savienībā.

5. Veicināt atbilstības jautājumu, vispārējās atbilstības un risku pārvaldības kultūras, kas balstīta visaptverošos riska vērtējumos, nepieciešamības apzināšanos un tās efektīvas pielietošanas pastāvīgu uzlabošanu ikdienas darbā visos likuma subjektos. To varētu nodrošināt ar atbilstošām likuma subjektu apmācībām, kā arī pastāvīgu informēšanu par jaunākajām tendencēm, tipoloģijām. Pastāvīgas un koordinētas mācības par riskiem, to vadību, tipoloģijām un citiem jautājumiem būtu nepieciešamas arī uzņēmumiem, ne tikai likuma subjektiem.

6. Pastāvīgi izvērtēt kredītiestāžu pārstrādātos biznesa modeļiem, sevišķu uzmanību veltot to ilgtspējīgumam. Šajā procesā izvērtēt regulējošo prasību (piemēram, kapitāla prasības) atbilstību darbībai reāli piemītošajiem riskiem.

7. Pastāvīgi stiprināt starptautisko komunikāciju, kurai ir būtiska loma uzticamības Latvijas valstij uzlabošanā. Sniegt koordinētu un izvērstu informāciju (arī uzskates materiālu veidā) starptautiskajiem partneriem dažādos starptautiskajos forumos, to diplomātiskajās pārstāvniecībās Latvijā un mītnes valstīs.

8. Izstrādāt, apstiprināt un pēc nepieciešamas papildināt skaidru un saskaņotu Latvijas valsts nostāju (stratēģiju) jautājumā par sadarbību ar Krieviju, citām NVS valstīm, kā arī Austrum Āzijas valstīm. Stratēģijā ir svarīgi paredzēt, kādi riski attiecībā uz NVS valsti un Austrum Āzijas valstu investīcijām vai Latvijas uzņēmumu sadarbību ar šīm valstīm ir uzskatāmi par nepārvaldāmiem no valsts nacionālās drošības interešu perspektīvas, vai arī kuru pārvaldīšanā jāievieš kādi specifiski noteikumi.

9. Paredzēt, ka kredītiestāžu meitas sabiedrības, kas sniedz finanšu lizinga pakalpojumus, attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas riskiem uzrauga Finanšu un kapitāla tirgus komisija, nevis Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, jo tādējādi tiktu nodrošināta efektīvāka uzraudzība, netiktu sadalītas kredītiestāžu grupu politikas un procedūras trīs dažādu iestāžu prasību izpildei vienā jautājumā.

10. Paredzēt, ka ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam un Finanšu izlūkošanas dienestam pa vienu kanālu, nevis diviem atsevišķiem IT risinājumiem.

11. Radīt iespēju Valsts ieņēmumu dienestam, Finanšu izlūkošanas dienestam piekļūt kredītiestāžu sniegtajai statistiskajai informācijai Finanšu un kapitāla tirgus komisijai par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku, piemēram, klientu sadalījumu pēc patiesā labuma guvēja valsts (Kredītiestāžu likuma 110.¹ pants).

12. Pārskatīt gadījumus un kārtību, kādā kredītiestādes sniedz neizpaužamās ziņas tiesībaizsardzības iestādēm (Kredītiestāžu likuma 63. pants), tostarp, paredzot kredītiestādes tiesības pašai izpaust šīs ziņas samērīgā apjomā finanšu stabilitātes nodrošināšanai, atbildot uz publiskā telpā esošiem pārmetumiem (kā tas ir Lietuvā), kā arī precizēt kredītiestāžu darbinieku kriminālatbildības tvērumu par informācijas sniegšanu valstij (piemēram, ja informācija sniegta plašāk nekā formāli pieprasīts).

Asociācija pateicas Finanšu ministrijai par iespēju sniegt priekšlikumus NILLTPFN pasākumu plānam 2020. – 2022. gadam par 3. rīcības virzienu "Uzraudzība" un 4. rīcības virzienu "Preventīvie pasākumi".

Ar cieņu

valdes loceklis

Jānis Brazovskis

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU